

Sygn. akt IV U 700/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 27 listopada 2014 r.

Sąd Rejonowy w Olsztynie IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSR Grażyna Giżewska Rozmus
Protokolant:	st. sekr. sądowy Danuta Zakrzewska

po rozpoznaniu w dniu 27 listopada 2014 r. w Olsztynie

sprawy F. Ś.

przeciwko Prezesowi Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego

o odszkodowanie z tytułu wypadku przy pracy w gospodarstwie rolnym

na skutek odwołania F. Ś.

od decyzji Prezesa Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego

z dnia 21 października 2013 r. nr ZE-GO- (...), GO- (...)

zmienia zaskarżoną decyzję i przyznaje odwołującemu prawo do jednorazowego odszkodowania w związku z wypadkiem przy pracy rolniczej w dniu 24.05.2013r. w związku z trwałym uszczerbkiem na zdrowiu w wysokości 20 % (dwadzieścia procent).

Sygn. akt IV U 700/13

UZASADNIENIE

Prezes Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego Oddział (...) w O. decyzją z dnia 21 października 2013 r. znak ZE-GO- (...), GO- (...) odmówił F. Ś. – prawa do jednorazowego odszkodowania z tytułu wypadku przy pracy rolniczej, na podstawie art. 10 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 20.12.1990r. o ubezpieczeniu społecznym rolników.

W uzasadnieniu podał, że uznał zdarzenie z dnia 24.05.2013r. za wypadek, mający związek z wykonywaniem pracy rolniczej, nie mniej jednak zgodnie z art. 10 ust. 2 pkt 2 w/w ustawy – jednorazowe odszkodowanie nie przysługuje, ponieważ jak wynika z dokumentacji – odwołujący przed przystąpieniem do pracy w dniu 24.05.2013r. (obsługa buhaja) spożywał alkohol, co mogło mieć znaczny wpływ na zaistniałe zdarzenie.

Od powyższej decyzji odwołujący F. Ś. - wniósł odwołanie, w którym domagał się odszkodowania z tytułu wypadku przy pracy rolniczej.

W uzasadnieniu potwierdził, że w prowadzonym gospodarstwie wśród bydła hodowlanego posiada jednego buhaja, który od dłuższego czasu stał się agresywny, dlatego dla własnego bezpieczeństwa odwołujący trzymał go w oborze

na uwięzi. W dniu zdarzenia 24.05.2013r. udał się do obory, aby wsypać paszę dla byka, i kiedy przechodził obok tylnej części zwierzęcia – ten kopnął go nagle w lewe kolano. Odwołujący przyznał, że dzień wcześniej w godzinach wieczornych spożywał alkohol w towarzystwie szwagra i było to ok. 0,5 litra wódki – z czego on wypił ok. 200 gram. W dniu zdarzenia tj. 24.05.2013r. przed wypadkiem spożywał jedno piwo bezalkoholowe.

W związku z tym - KRUS Oddział (...) w O. w odpowiedzi na powyższe odwołanie wniósł o jego oddalenie, wskazując na treść przepisu art. 10 i 11 ustawy cyt. wyżej.

W uzasadnieniu podał, że z protokołu ustalenia okoliczności i przyczyn wypadku wynika, że do wypadku doszło podczas porannego obrządku bydła, kiedy podczas zadawania paszy dla byka, odwołujący został kopnięty przez zwierzę w lewe kolano. W ocenie organu rentowego – odwołujący w znacznym stopniu przyczynił się do wypadku, albowiem jak sam przyznał byk od dłuższego czasu zachowywał się wobec niego agresywnie, a niedopuszczalne jest spożywanie alkoholu przed jakąkolwiek pracą, ani też w jej trakcie. Zapach alkoholu zwiększa bowiem agresję zwierzęcia i skarżący zbliżając się do buhaja po spożyciu alkoholu – przyczynił się znacznie do zaistniałego wypadku.

Sąd ustalił, co następuje:

F. Ś. jest rolnikiem i prowadził gospodarstwo rolne w miejscowości R., gdzie hoduje bydło mleczne i cielęta.

W jego gospodarstwie znajdują się dwie obory. W jednej jest 9 stanowisk dla bydła, kojec dla cieląt, pomieszczenie na zbiornik i pomieszczenie sanitarne. W drugim budynku obory znajdują się tylko stanowiska dla zwierząt. Stanowiska oddzielone są barierkami. Zwierzęta wiązane są przodem do ściany, gdzie znajduje się betonowy żłób.

(dowód: akta rentowe GO- (...) protokół oględzin miejsca i przedmiotów związanych z wypadkiem k: 17-17v)

Jak wynika z protokołu ustalenia okoliczności i przyczyn wypadku - w dniu 24.05.2013r. – odwołujący wstał około godziny 6:30 i udał się wraz z żoną wydoić krowy oraz wygonić je na pastwisko. Następnie udali się do domu na śniadanie, podczas którego odwołujący spożywał jajecznicę z 4 jajek z jedną cebulą i boczkiem oraz chleb. Do śniadania odwołujący wypił też jedno piwo - karmelkowe, po czym udał się do obory w celu dalszej pracy – w tym oporządzenia byka (ok. godz. 9:15-9:20). Ubezpieczony podszedł wówczas do zwierzęcia trzymając wiadro z kukurydzą, aby wsypać je do żłobu. Przechodząc jedną nogą za barierkę, dzielącą stanowiska, wsypał kukurydżę. Kiedy cofał się został nagle kopnięty przez zwierzę tylnym kopytem w lewe kolano. Na skutek kopnięcia stracił równowagę i upadł, nie mogąc samodzielnie wstać. Od razu poczuł, że kolano jest uszkodzone. Pomocy udzieliła mu żona, która w tym czasie znajdowała się w oborze naprzeciwko. Pomogła mu wstać i dojść do domu.

Następnie został zawieziony przez córkę do lekarza rodzinnego w R., skąd karetką pogotowia przewieziono odwołującego do Szpitala (...) w S.. W wyniku zdarzenia doznał zwichnięcia stawu kolanowego lewego. Po wypadku odwołujący leczony był operacyjnie w Szpitalu w S..

(dowód: przesłuchanie odwołującego k: 14, akta KRUS – protokół ustalenia okoliczności i przyczyn wypadku przy pracy rolniczej k: 2-3v; dokumentacja medyczna k: 7, 9-9v)

Dzień wcześniej w dniu 23.05.2013r. w godzinach wieczornych tj. od godziny około 20:00 do 23:30 odwołujący spożywał alkohol - wypił on na pół z drugim mężczyzną alkohol w postaci (...) w ilości 0,7 l. W tym czasie mężczyźni spożywali też niewielki posiłek.

Odwołujący ma 172 cm, waży 106 kg.

(dowód: przesłuchanie odwołującego k: 14)

Jak wynika z opinii biegłego z zakresu toksykologii alkoholu etylowego – nie można jednoznacznie wypowiedzieć się co do stanu trzeźwości opiniowanego w dniu wypadku tj. 24.05.2013r. około godziny 09.15.-09.20. Biegły dokonując jednak obliczeń tzw. prospektywnych, wskazał, że można zakładać, że spożycie alkoholu w takiej ilości o jakiej mówił

ubezpieczony – (ok. 350 ml 40% wódki do godziny 23.30 w dniu 23.05.2013r. i 0,33 l piwa około godziny 09.00 w dniu 24.05.2013r.) – mogło prowadzić do wstąpienia u niego wzrostu stężenia alkoholu we krwi do poziomów nie przekraczających wartości 0,5 promila (czyli stanu nietrzeźwości) w momencie zdarzenia. W uzasadnieniu opinii biegły wskazał, że dokonując obliczeń prospektywnych należało uznać, że ilość spożytego przez odwołującego alkoholu w przeddzień i w dniu wypadku nie prowadziła do wystąpienia u niego w dniu 24.05.2013r. o godzinie 09.15.-09.20. – stanu nietrzeźwości (wartości powyżej 0,5 promila). Nie mniej jednak, jak wskazał biegły, sam badany podał, że w dniu zdarzenia „był wczorajszy” – tzn. pozostający w organizmie opiniowanego alkohol miał wpływ na jego go zdolności psycho-fizyczne, ograniczając w nieznacznym stopniu ich funkcjonalność.

(dowód: opinia biegłego k: 20-21)

W wyniku wypadku z dnia 24.05.2013r. u odwołującego utrzymuje się złożona niestabilność stawu kolanowego lewego, która wymaga noszenia ortezy, utrzymujące się zwapnienia około stawowe oraz możliwość wczesnych zmian zwyrodnieniowych, co spowodowało powstanie u niego trwałego uszczerbku na zdrowiu według punktu 156 – 20%.

(dowód: opinia biegłego ortopedy k: 32-33)

Sąd zważył co następuje

Odwołanie ubezpieczonego zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 10 ust. 2 pkt 2) w zw. z ust. 1 pkt 1) ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (t.j. Dz.U. z 1998 r. Nr 7, poz. 25 z późn. zm.) - jednorazowe odszkodowanie nie przysługuje ubezpieczonemu, który doznał stałego lub długotrwałego uszczerbku na zdrowiu wskutek wypadku przy pracy rolniczej lub rolniczej choroby zawodowej, jeżeli poszkodowany, będąc w stanie nietrzeźwości, sam w znacznym stopniu przyczynił się do wypadku. Odmowa prawa do jednorazowego odszkodowania z tytułu wypadku przy pracy rolniczej jest zatem uzależniona od wykazania, że po pierwsze ubezpieczony pozostawał w stanie nietrzeźwości, tj. zawartość alkoholu w jego krwi przekraczała 0, 5 ‰ bądź zawartość alkoholu w 1 dm³ wydychanego powietrza przekraczała 0, 25 mg (definicję stanu nietrzeźwości, którą należy stosować także do oceny stanu nietrzeźwości na gruncie ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników, zawiera art. 115 § 16 Kodeksu karnego, por. też wyrok SA w Gdańsku z 13 stycznia 1994 r., AUr 1070/93, Przegląd Sądowy dodatek 1995/3, poz. 23). Po pozytywnym przesądzeniu tejże kwestii w dalszej kolejności niezbędne jest ustalenie czy stan ten pozostaje w związku przyczynowym z wypadkiem oraz czy przyczynienie się do wypadku spowodowane tym stanem było znaczne. Zgodnie z ogólną regułą dowodową określoną w art. 6 KC, to na organie rentowym KRUS Oddział (...) w O. jako wywodzącego z tych faktów skutki prawne, ciąży obowiązek ich udowodnienia.

W niniejszej sprawie natomiast istnienie okoliczności uzasadniających pozbawienie ubezpieczonego prawa do jednorazowego odszkodowania nie zostało wykazane w sposób nie budzący żadnych wątpliwości. Przede wszystkim jak wynika z opinii biegłego z zakresu toksykologii alkoholu etylowego – nie można jednoznacznie wypowiedzieć się co do stanu trzeźwości opiniowanego w dniu wypadku tj. 24.05.2013r. około godziny 09.15.-09.20. Nie mniej jednak, biegły dokonując obliczeń tzw. prospektywnych wskazał, że można zakładać, że spożycie alkoholu w takiej ilości o jakiej mówił ubezpieczony – (ok. 350 ml 40% wódki do godziny 23.30 w dniu 23.05.2013r. i 0,33 l piwa około godziny 09.00 w dniu 24.05.2013r.) – mogło prowadzić do wstąpienia u niego wzrostu stężenia alkoholu we krwi do poziomów nie przekraczających wartości 0,5 promila (czyli stanu nietrzeźwości) w momencie zdarzenia. Z zeznań odwołującego również wynika, że to dzień wcześniej w dniu 23.05.2013r. w godzinach wieczornych tj. od godziny około 20:00 do 23:30 spożywał alkohol, zaś w dniu zdarzenia 24.05.2013r. wypił jedno piwo (karmelkowe) - po spożytym śniadaniu. Tym samym w świetle wskazanej opinii nie można stwierdzić, iż odwołujący znajdował się w stanie nietrzeźwości. zwłaszcza w sytuacji gdy nie przeprowadzono badania ubezpieczonego na zawartość alkoholu bezpośrednio po zdarzeniu w dniu 24.05.2013r.. Natomiast z opinii biegłego wynika, że ilość spożytego przez odwołującego alkoholu w przeddzień i w dniu wypadku nie prowadziła do wystąpienia u niego w dniu 24.05.2013r. o godzinie 09.15.-09.20. – stanu nietrzeźwości (wartości powyżej 0,5 promila).

Sąd dokonując w powyższym zakresie oceny stanu faktycznego sprawy oparł się na opinii biegłego toksykologa uznając ją za rzetelną, jasną i logiczną.

Niezależnie od powyższego zauważyć również należy, iż do wypadku doszło na skutek nagłego kopnięcia przez zwierzę (buhaja) tylnym kopytem w lewe kolano odwołującego, kiedy wsypywał mu kukurydzę do żłobu. Tym bardziej, że jak wynika z zeznań odwołującego, buhaj od dłuższego czasu był agresywny wobec odwołującego i z tego powodu od dłuższego czasu dla własnego bezpieczeństwa - odwołujący trzymał go w oborze na uwięzi.

A zatem, w tej sytuacji zasadnym wydaje się wniosek, iż do wypadku mogło dojść niezależnie od psychofizycznego stanu ubezpieczonego wywołanego ewentualnym spożyciem alkoholu dzień wcześniej. Nie ulega również wątpliwości, iż na gruncie przepisów ubezpieczeniowych wpływ stanu nietrzeźwości na zaistnienie przyczyny zewnętrznej wypadku przy pracy musi być znaczący, co oznacza, że wśród wszystkich przyczyn ta ma być dominująca. Niewątpliwie - oceniając całokształt okoliczności przedmiotowego zdarzenia - o takiej istotnej roli alkoholu w sprowokowaniu przyczyny zewnętrznej zdarzenia nie można mówić. W niniejszej sprawie, mając na uwadze opinię biegłego z zakresu toksykologii należy uznać, że nie nastąpiło przyczynienie się ubezpieczonego do zaistniałego w dniu 24.05.2013r. wypadku. Natomiast przyczynienie się ubezpieczonego do wypadku, spowodowane stanem nietrzeźwości, musi być znaczne (por. wyrok S.N. z dnia 30 maja 1978 r. III PRN 16/78 OSNPG 1978/8-9 poz. 44 str. 29).

Sąd podzielił w całości kompleksową i jasną opinię biegłego z zakresu ortopedii, z której wynika jednoznacznie, że doznane przez ubezpieczonego na skutek wypadku przy pracy rolniczej w dniu 24 maja 2013 r. obrażenia skutkują trwałym uszczerbkiem na zdrowiu w wysokości 20 %. Zatem spełnione są przesłanki do uzyskania przez niego prawa do jednorazowego odszkodowania zgodnie z art. 10 ust. 1 pkt 1) ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników.

Mając powyższe na uwadze Sąd orzekł jak w sentencji wyroku w oparciu o powołane wyżej przepisy.

SSR G. Giżewska-Rozmus